

Onderwijs in een Bijbels Kader

(toepassing: *gij geheel anders*)

Het verschil met de algemeen gangbare leerstof is als volgt schematisch weer te geven:

Modern voortgezet onderwijs;

een hecht aaneensluitend geheel dat geen rekening houdt met de Bijbel.

Hoofddoel: maximale ontplooiing van het kind, zonder rekening te houden met hun Schepper.

Enkele voorbeelden:

moderne talen: leren communiceren in occulte en zondige situaties		economie: gaat uit van onbegrensde behoeften en begeerte opwekken door reclame	
biologie: gaat uit van evolutie	artistieke vorming: onder invloed van de geest van de tijd		aardrijkskunde: honderden miljoenen jaren en ijstijden kritiekloos gepresenteerd
geschiedenis: ontwikkeling vanuit 'primitieve mensen'	nederlands: bezoedeling leerlingen door moderne literatuur	exacte vakken: datering door radioactief verval zonder beschouwing randvoorwaarden	
maatschappijleer: mens als normgever	verzorging: gericht op optimaal genot	filosofie: Bijbel= een verhaal dat gaat	godsdienst: multireligieus

Bijbelgetrouw Voortgezet Onderwijs;

een geheel ander kader.

Hoofddoel: opvoeden in ontzag voor de Schepper.

Enkele voorbeelden:

moderne talen: leren bijbelse thema's uit te leggen aan anderstaligen		economie: ook bijbelse geboden zoals: gij zult niet begeren (Ex.20:17) en tienden geven (Mal.3:10)	
biologie: als alternatieve theorie bv ook degeneratie	artistieke vorming: leren onderscheiden achterliggende geesten bij de creatieve boodschappen (1Joh.4:1)		aardrijkskunde: ook noemen zondvloed en bv Grand Canyon ontstaan in zacht materiaal
geschiedenis: neergang beschaving door zonde, platte aarde leugen	nederlands: grammatica een uniek scheppingswonder, verantwoording voor woorden	exacte vakken: onderscheid tussen natuurwetenschappen (=herhaalbaar waarnemen in heden) en historische wetenschappen	
maatschappijleer: absolute norm in de Bijbel	verzorging: naastenliefde	filosofie: Bijbel = onfeilbare Woord van God	godsdienst: zonde, gerechtigheid, oordeel, wederkomst Christus

GLOBAAL OVERZICHT van de IDENTITEIT in de VAKKEN

De vreze des Heren is het begin der kennis; de dwazen verachten wijsheid en tucht. (Spr.1:7)
Christus, in wie al de schatten der wijsheid en kennis verborgen zijn. (Col.2:3)

ONDERWIJSCONCEPT BIJBELS KADER (cluster van vakken)	(hoe is het cluster ingeschakeld in de dienst van God)	Vakconcept (afzonderlijke vakken)	Relatie kerndoelen met bijbelse hoofdthema's (thema waarin vakdocent in ogen van de leerling gezaghebbend spreekt)	Gerelateerde thema's
Talen	Communicatiemiddel tussen God en mens en tussen mensen onderling	Nederlands Moderne vreemde talen	Bijbelse thema's verwoorden in verschillende talen	. evangelie verkondiging . communicatie met anderstaligen
Exacte vakken	Gods majesteit in de schepping via mo- dellen van de stof- felijke wereld en abstracties van de ordering in de schepping	Biologie Natuurkunde Scheikunde Wiskunde	Schepping contra evolutie, toeval en kans Des HEREN heerlijkheid in de schepping (Ps.104)	. milieu . astronomie
Wereldoriënterende vakken	Bijbels gefundeerde keuzen in ruimte, middelen en tijd	aardrijkskunde Economie Geschiedenis	Gods geografische ordering, Rentmeesterschap, Mammon, Gods ingrijpen in geschiedenis, Israël	. ontwikkelingshulp . milieu . geldzucht, geven . zending . overheid
Kunstzinnige vakken	Creatieve uitingen van de beeldrager Gods tot eer van zijn Schepper	Muziek Beeldende kunst	Onderscheiden van creatieve boodschappen en de achterliggende geesten, Gods verheerlijking door creativiteit	. geïnspireerde werkstukken
Toepassingsvakken	Kennis en kunde in dienst aan mens en samenleving	Lichamelijke opvoeding Verzorging Techniek Informatica	Bijbels omgaan met levensbehoeften en technische mogelijkheden, Naastenliefde	. normen . genotsmiddelen . kleding . zelfacceptatie
Levensbeschouwing	Nadenken over Gods openbaring in: de Schepping, het Woord, de mens	Filosofie Klassieke talen Godsdienst Maatschappij- leer	Het begin der wijsheid is: verwerf Wijsheid Spr.4:7 Zonde, gerechtigheid, oordeel, wedergeboorte, Wederkomst Christus, Huwelijk, naastenliefde Beïnvloeding door massamedia (Ps1) Justitie, criminaliteit	. geest, ziel, lichaam . antichristelijke eindtijd . normvervaging . seksualiteit . overheid

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Nederlands met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen zijn aangemoedigd om getuigenis van hun geloof te geven.	- Getuigenis van het geloof kan persoonlijk zijn of via eigen weergave van een bijbelvertelling of ander christelijk onderwerp.
De leerlingen weten dat informatie gekleurd is door de informatiebron en weten deze kennis bijbels toe te passen.	- We moeten onbesmet van het kwade blijven (Rom.16:19), want waar men mee omgaat, daarmee wordt men besmet (1Kor15:33). Ten aanzien van het informatie tot ons laten komen, moeten we dus leren van te voren te selecteren, bijvoorbeeld aan de hand van de volgende regels: . Laat alleen gedachten toe die waardig, rechtvaardig en rein zijn en die deugdzaam zijn en lof verdienen (- Fil.4:8-10) . Doet soms een bron uit dezelfde ader zoet en bitter water opwellen? (Jac.3:11) . Zo zult gij hen dan aan hun vruchten kennen (Mat.7:20). Men kan aan de boeken van een schrijver zijn geest herkennen. Van te voren moet men beslissen of men zich aan een die geest wil blootstellen. Van een bepaalde uitgever draagt het assortiment een bepaalde kleur (geest).
De leerlingen weten op grond van de Bijbel te motiveren dat men bepaalde literatuur moet afwijzen	- Door literatuur kunnen we bezoedeld worden, onze gedachten kunnen voor altijd verontreinigd worden door grove zonden of occulte invloeden. Ons oog als lamp van onze ziel, wordt dan verduisterd en we gaan alles zondig bezien.(Luc.11:34-36) De Bijbel zegt: Laten wij ons reinigen van alle bezoedeling des vlezes en des geestes, en zo onze heiligheid volmaken in de vreze Gods (2Kor.7:1). Het is zelfs schandelijk om te noemen, wat heimelijk door hen wordt verricht (Ef.5:12). Onthoudt u van alle soort van kwaad (1Thess.5:22). Er mogen geen geesten van doden uit de literatuur naar voren komen. (Deut.18:11,12) Daarom wordt de volgende literatuur bij voorkeur niet gelezen, maar wel, aan de hand van voorbeelden, behandeld met bijbels tegenwicht. Literatuur waarin bijvoorbeeld de volgende zaken aanwezig zijn: . verborgen politieke indoctrinatie; . schizofrene fantasieën die het religieus besef verkrachten; . het aanvaardbaar maken van afwijkend seksueel gedrag; . het wegnemen van taboe rondom zelfmoord; . het als normaal beschouwen van vandalisme, druggebruik, enz

Voorbeelden van relatie kerndoelen Moderne Vreemde Talen met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen hebben het intensief en extensief lezen ook beoefend aan bijbelteksten en bijbelgedeelten.	<p>- Het belang van het geschreven woord van God. Gods geboden zijn schriftelijk vast gelegd en zijn zo een richtsnoer voor ons leven.</p> <p>Het lezen en begrijpen van eenvoudige gedeelten in de Bijbel; in onderling overleg verschillende gedeelten verspreid over de verschillende talen. Zoals bijvoorbeeld:</p> <p>Duits: Ex.20:1-17, 2Kor.6:1</p> <p>Engels: Deut.17:19, 1Kon.11:2, 2Kron.34:23-25, de gelijkenis van Mat.13</p> <p>Frans: Ps.8 en Ps.23</p>
De leerlingen kunnen voorgelezen eenvoudige gedeelten uit de Bijbel begrijpen en in hun Bijbel opzoeken	<p>- Het geloof is uit het gehoor (Rom.10:14), en communicatie is belangrijk voor christelijke gemeenschapsbeoefening</p> <p>Het horen en begrijpen van eenvoudige bijbelgedeelten en liederen; zoals bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> . Spr.3:5,6 en Ps 127:1 . Kerst en Paasliederen . gelijkenissen zoals Mat.13
De leerlingen kunnen verwijzen naar Bijbelteksten en op deze wijze via bijbelgedeelten communiceren met anderstaligen; in dat verband ook de concordantie gebruiken.	<p>- Bijbellezing met Nederlandse Bijbel naast Bijbel in moderne vreemde taal.</p> <p>Met name het kennen en kunnen vinden van evangeliserende teksten zoals Joh.3:16</p> <p>Wegwijs worden in de Bijbel kan ons pad recht doen zijn (zie Ps.119:11)</p> <p>Bijbelkennis bewaart ons voor ondergang (zie Hos4:6)</p>
De leerlingen kunnen bijbelse zegenwensen formuleren	<p>- Kerst- Paas- en Pinkstergroeten en wensen bij ziekte en dergelijke</p> <p>Zo mogelijk ook motiveren om hun eigen getuigenis op te schrijven of in eenvoudige bewoordingen de kern van het christelijk geloof op te schrijven.</p> <p>Internationale contacten en evangelieverkondiging kan verlopen via geschreven woorden; met name ook via internet.</p>

Voorbeelden van de relatie bijbelse kerndoelen Biologie met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen aangeven dat de wetenschapper een mens is en dus feilbaar en bevooroordeeld is	- Er bestaat geen waarde vrije wetenschap. Wetenschappers zijn als mens altijd bevooroordeeld. Ze gaan uit van een bepaald mens- en wereldbeeld. Een atheïst bijvoorbeeld gelooft dat er geen God is en zal dus bewijzen voor een schepping niet zoeken en niet vinden.
De leerlingen kunnen aangeven dat de eenheid en verscheidenheid wijzen op een gemeenschappelijk ontwerp van de Schepper, dat op verschillende wijzen uitgewerkt is	- Homologie wijst op een gemeenschappelijk ontwerp van de Ontwerper. Evenals men uit de stijl van de gebouwen de architect of uit het schilderij de auteur kan herkennen. Volgens de evolutietheorie wil men reeksen zien. Het creationisme verwacht groepen te zien. Het feit dat er systematiek in de levende natuur aan te brengen is, wijst op groepen
De leerlingen kunnen met het oog op de functie van hart en nieren verklaren wat de Bijbel bedoeld met het toetsen van hart en nieren	- Ons hart is de drijfveer van het leven in ons en de nieren reinigen ons lichaam van schadelijke stoffen. Zo moeten wij in geestelijk opzicht de juiste drijfveer in ons leven hebben (=Christus) en ons laten reinigen van alle zonde. (Zie Ps.7:10)
De leerlingen zien in dat de dierlijke stimulus-respons bij de mensen inhoudt dat ze geleid worden door hun "vlees", maar dat de Bijbel van een kind van God verwacht dat het zich laten leiden door de Geest.	- Verslaafden aan bv porno worden geleid door hun hormoonstelsel. Verslavingen worden wel verklaard door de afscheiding van endorfines in de hersenen, waardoor eenzelfde verdoving ontstaat als door morfine. Dergelijke mensen worden dus geleid door hun lichaam, hun "vlees". In Gal.5 worden de gelovigen opgeroepen zich te laten leiden door de Geest. Zie ook wat Ef.2:3 over begeerte en Ef.4:19 over verdoving zegt.
De leerlingen weten welke ethische bezwaren tegen in vitro fertilisatie aangevoerd kunnen worden.	- Door deze handelswijze staat de weg open voor spermadonorschap, clonen, genetische manipulatie enz.
De leerlingen weten wat de bijbelse weg is voor AIDS preventie	- AIDS is meestal het directe gevolg van een leefwijze. Een reine en heilige leefwijze volgens de Bijbel voorkomt dergelijke besmettingen. (zie ook Rom.6:23)

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Schei- en Natuurkunde met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen op grond van het kenmerk van natuurwetenschap: herhaalbaarheid van het experiment in het heden, inzien dat de evolutiehypothese buiten de competentie van de natuurwetenschap valt	<p>- Men kan alleen waarnemen wat in het heden bestaat. Er was geen natuurwetenschapper aanwezig om waar te nemen dat het eerste leven ontstond.</p> <p>De schepping of evolutie is niet te herhalen. Elk mens moet een keuze maken:</p> <ul style="list-style-type: none"> .het geopenbaarde woord vertrouwen (=geloven), of .geloven in een natuurwetenschappelijk onbewijsbare veronderstelling. <p>Ook de wetenschappers hebben een keuze gemaakt en zijn dus bevooroordeeld.</p>
De leerlingen kunnen inzien dat bij de huidige mogelijkheden van wetenschap en techniek, het noodzakelijk is reeds bij het opstellen van plannen, bijbelse criteria te gebruiken	- Zie Fil.4:8. Bij de beoefening van natuur en scheikunde staan zoveel technische hulpmiddelen ter beschikking, dat de realiseerbaarheid van wat in de menselijke gedachte opkomt vrijwel onbegrensd is. Bij de opkomst van internet wordt alle informatie voor iedereen toegankelijk; voor leerlingen bijvoorbeeld de kennis voor bommen fabriceren of drugs maken. Voor gelovigen is het des te belangrijker de tekst uit Fil.4:8 dagelijks toe te passen, reeds voordat men begint aan iets te denken en informatie gaat inwinnen.
De leerlingen kunnen bij het gebruik van materialen het voorbeeld van de Here Jezus interpreteren in hun dagelijks omgaan met de materie	- Zie de tekst uit Joh.6:12. De Here Jezus geeft het voorbeeld dat we zorgvuldig moeten omgaan met alle eten en materialen. Alle dingen zijn door God geschapen en dienen als zodanig behandeld te worden.
De leerlingen kunnen aangeven dat de veiligheids-maatregelen aansluiten bij de Mozaïsche wetgeving uit de Bijbel	- Zie Deut.22:8. Kennis scheidt verantwoordelijkheid voor degenen die de kennis niet hebben. Wanneer men iets onderneemt moet men bedacht zijn op de gevolgen voor de ander.
De leerlingen beseffen dat de definities van energie en zwaartekracht alleen zeggen wat ze doen of uitwerken, maar dat in feite onbekend is wat het is.	<p>- Zie ook Jes.55:9. Energie is in feite een mysterie. Energie en massa (die in elkaar om te zetten zijn), worden alleen beschreven in wiskundige formules. De aantrekking tussen twee lichamen is in feite een mysterie.</p> <p>- De energie nodig voor het tot stand roepen van de schepping werd door God gesproken: alles is geschapen door Zijn woord en wordt door Hem onderhouden (Ps.33:6-9) Gd geeft wetmatigheid in de wereld: bv zwaartekracht, het verlopen van de jaargetijden (Ps.119:89-91)</p>
De leerlingen kunnen de opvattingen over het atoommodel in verband brengen met teksten uit de Bijbel	- Zie Hebr.11:3. Het atoommodel is slechts een wiskundige beschrijving van de waargenomen verschijnselen. Een electron is bijvoorbeeld niet een deeltje dat op een vast te stellen plaats aanwezig is. Er is een electronenwolk die de kans aangeeft. In feite is het atoom een grote lege ruimte. Het model is niet de werkelijkheid. Het werken met het atoommodel is te vergelijken met het gebruik van een globe of een landkaart. De werkelijkheid is de aarde en wat er op staat; de globe is een model daarvan.

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Wiskunde met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen aan de hand van de maten van de ark van Noach welke gegeven zijn in de Bijbel, en de te verzamelen gegevens over de landdieren een oordeel geven over de mogelijkheid dat van elke diersoort een paar kon overleven in de ark.	- Een totaal dekoppervlak van ongeveer 11250 m ² , iets meer dan anderhalf voetbalveld. De inhoud kan berekend worden op ongeveer 56.250 m ³ oftewel 744 wagonladingen, in elk daarvan kunnen circa 19 koeien of circa 70 varkens of circa 90 schapen vervoerd worden
De leerlingen weten wat de functie van een paslood is en kennen ook de geestelijk toepassing in de Bijbel	- Zie Amos 7:7 en Zach.4:10. Het paslood dient om te zien of iets loodrecht is, dus in de goede stand staat. Zo is de Bijbel voor ons een paslood waaraan we kunnen zien of we goed staan
De leerlingen kunnen het getal π narekenen uit de gegevens over de tempel van Salomo.	- De koperen zee in de tempel van Salomo (2Kon.7:23, 2Kron.4:2) had een omtrek van 30 el en een diameter van 10 el (1 Hebreeuwse el = 44,8 cm), een randdikte van een handbreed (7,4 cm) en een inhoud van 3000 bath (2Kron.4:5) De verhouding tussen de omtrek en de diameter is te berekenen als 3,102
De leerlingen hebben het besef ontwikkeld dat wiskundig denken geen enkele belemmering behoeft te zijn voor het geloof in God. Zij hebben de betrekkelijkheid van een bewijs leren inzien. Ze hebben redeneringen leren analyseren op hun uitgangspunten en beseffen ook de betrekkelijkheid van redeneringen.	- De overtuiging van de wiskunde docent betreffende de betrouwbaarheid van de Bijbel zal van grote invloed zijn op de attitudevorming van de leerling. Bijvoorbeeld de schijnredenering bij de datering van aardlagen doorzien: De gesteenten worden gedateerd aan de hand van gidsfossielen (indexfossielen), waarvan de ouderdom bepaald is op grond van evolutie. Aan de andere kant ligt het bewijs van evolutie in de ouderdom van de gesteenten waarin de fossielen gevonden worden.

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Aardrijkskunde met bijbelse thema's	
Kerndoel	Bijbels thema
De leerling heeft zich de overtuiging eigen gemaakt van de bijbelse uitspraken over de bolvorm van de aarde en de nietigheid van de mens in het geheel van de schepping;	- Hij hangt de aarde op aan het niet. (Job.26:7) Hij is het, Die daar zit boven den kloot der aarde. (Jes.40:22 SV) De mens, de kroon der schepping Gods.(Ps.8)
De leerling kan duidelijk maken dat het geografische inzicht, dat men alleen datgene ziet wat men herkent, ook toe te passen is op het geestelijke waarnemen.	- Een stadsmens ziet in een bos alleen maar takjes, zand ed, terwijl een natuurmens er een heel verhaal leest uit de sporen die hij ziet. Zo ziet een mens van nature in de wereld alleen maar chaos terwijl een wederomgeboren mens er de Gods voetstappen en handelingen in ziet. (Zie Rom.1:18-23; 2Kor.4:4) Onze waarnemingen bepalen ons concept van de dingen; maar ons concept bepaalt vervolgens onze waarnemingen (beperking van de perceptie)
De leerlingen kunnen motiveren dat (hun eigen) bijbels gedrag invloed heeft op de kwaliteit van de eigen omgeving.	- De mens is verantwoording schuldig aan God. Hij moet als een rentmeester de aarde beheren. Een christen is een hemelburger (Fil3:20), die als gast op deze aarde verblijft. Een gast gedraagt zich zo ordelijk mogelijk en vervuult zo min mogelijk zijn logeerplaats. Een christen volgt het voorbeeld van de Here Jezus en verspilt geen eten en materiaal. (Joh.6:12)
De leerlingen weten dat de opvattingen over ouderdom en genese van de aarde niet gebaseerd zijn op natuurwetenschappelijk verantwoorde bewijsvoering, maar stoelen op een vooronderstelling die uitgaat van het evolutionisme.	- De Bijbel leert dat God de aarde en alle leven geschapen heeft en dat er een zondvloed geweest is als oordeel over de zonde van de mens. (Genesis 6) De evolutiehypothese vereist een zeer oude aarde waarop door kans en toeval leven ontstaan is. De tijdschaal wordt gebaseerd op de leeftijd van de aardlagen. De geologie baseert hun datering van de aardlagen op de gidsfossielen. De tijdsvolgorde van de gidsfossielen wordt gebaseerd op hun veronderstelde ontwikkelingsvolgorde.
De leerlingen kunnen duidelijk maken dat er enerzijds Gods handelen te zien is in de schepping, maar er anderzijds de invloed van de verkeerd handelende mens is.	- De aarde is zeer goed geschapen (Gen.1) maar is omwille van de mens vervloekt (Gen.3). De verwording van de mens leidde tot de zondvloed (Gen.6). Het machtstreven van de mens leidt tot stedenbouw (Gen.11) en oorlogen. De begeerte van de mens leidt tot milieuvervuiling.
De leerlingen kunnen in de geografische ontwikkelingen Gods plan herkennen, zoals het geopenbaard is in de Bijbel; en hebben zicht op het territorium dat God aan Zijn oude verbondsvolk heeft toebedeeld en kunnen dit aanwijzen op een kaart aanwijzen;	- De staat Israël is tot stand gekomen tegen alle 'normale' aardrijkskundige verklaringen en politieke verwachtingen in. Men kan hierin de vervulling van bijbelse profetieën zien. De ontginning van de Negev-woestijn. (Jes.) De Bijbel vermeldt een herstel van het Romeinse rijk en de komst van de wereldbeheersende antichrist (Openb. - De belofte aan Abraham (Gen.13:14-17; Gen.17:8) De opdracht van Jozua (Jozua 1:2-6) De gedeeltelijke realisatie onder David en Salomo (1Kon.4:21)

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Economie met bijbelse thema's	
Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen verwoorden wat de bijbelse visie is op de menselijke behoefte en het menselijke begeren;	- Gij zult niet begeren (Ex.20). Onderhoud en onderdak is ons genoeg (1Tim.6:8) De wortel van alle kwaad is de geldzucht (1Tim.6:10) Ten aanzien van belasting geldt voor gelovigen wat staat in Rom.13:6; het is een dienst aan God's dienaren
De leerlingen kunnen verwoorden dat honger en armoede niet veroorzaakt wordt door de Schepping, maar door de verkeerde keuzes van de mens	Aan de ene kant staat Gods vrijgevigheid: .God die ons alles rijkelijk geeft (1Tim.6:17) .daar Hijzelf aan allen leven en adem geeft (Hand.17:25) Zie ook: Jac.1:5; 2Kor.9:8; Fil.4:19. Aan de andere kant staat de menselijke verantwoordelijkheid: .Het pas ontgonnen land der armen kan overvloed van spijzen leveren, maar soms gaat deze door onrecht teloor (Spr.13:23) .Wie van vermaak houdt zal gebrek lijden, wie olie en wijn liefheeft, wordt niet rijk (Spr.21:17) .want een drinker en een doorbrenger verarmen, en slaperigheid doet lompen dragen (Spr.23:21) .Wie zijn akker bewerkt, zal zich met brood verzadigen; maar wie ijdele dingen najaagt, zal zich met armoede verzadigen (Spr.28:19) .U hebt niet omdat u niet bidt. U bidt en ontvangt niet, omdat u verkeerd bidt, om het in uw hartstochten te verkwisten (Jac.4:2,3)
De leerlingen kunnen de geestelijke macht achter een onrechtvaardig sociaal-economisch systeem zien	- Ezechiël hfst 26-28 (de macht van Tyrus); De Here Jezus noemt geld het terrein van een 'ander', namelijk de overste van deze wereld, de Mammon of duivel. (Luc.16:1-9; Mat.4:8,9)
De leerlingen kunnen de nadelen van "kopen op afbetaling" en "consumptief krediet" aangeven en in relatie brengen met het bestaan van een consumptiementaliteit en de richtlijnen uit de Bijbel in dit verband toelichten	- De man die leent is een knecht van de uitlener (Spr.22:7). Men levert door opname van consumptief krediet zijn zelfstandigheid uit aan de geldschieter. Deze kan via de deurwaarder macht over ons uitoefenen. Opvolgen van het 10e gebod (Ex.20:17): Gij zult niet begeren, kan ons in een welvarende omgeving veel leed besparen.
De leerlingen kunnen zowel voor het gezin als bij persoonlijke afwegingen, aangeven dat 'taakgericht en verantwoord besteden' iets anders is dan maximale behoeftenbevrediging	- Een gelovige zondert eerst zijn gave af voor de Here God (Mal.3:8-10) en zal dan ervaren dat men pas iets bezit als men er afstand van kan doen. Kunnen wij geen afstand van doen iets dat we bezitten, dan bezitten wij het niet, maar heeft het bezit ons.
De leerlingen kunnen aangeven dat een (eigen) keuze met betrekking tot een (beroeps) opleiding en met betrekking tot betaalde/onbetaalde arbeid te maken heeft met rentmeesterschap	- We zullen eens verantwoording motene afleggen voor onze daden: Wij moeten allen voor de rechter-stoel van Christus openbaar worden, opdat een ieder wegdrage wat hij in zijn lichaam verricht heeft. (2Kor.5:10)
De leerlingen kunnen aangeven dat de overheid door God is ingesteld om ervoor te zorgen dat ook in economisch opzicht alles in goede orde onder de mensen toegaat	- Zie 1Tim.2:1,2 waar opgeroepen wordt tot gebed voor de overheid opdat we een stil en gerust leven mogen leiden.

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Geschiedenis met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen de geschiedenis zien als Gods plan met de mensen.	-Dit geldt met name t.a.v. de inbreuk hierop door de zonde. De geschiedenis van de mensheid wordt gekenmerkt door: a. waan en ijdelheid in het 'woelen der volkeren'(Ps2:1-3), maar ook door b. de heils-geschiedenis waarmee God Zijn eigen plan volbrengt. (Zie bv de openbaring aan Abraham in Gen.15:13-16 en de vervulling daarvan in het boek Jozua.) Een volk is mede-verantwoordelijk voor zijn eigen geschiedenis, daar het gebed mede bepalend is voor de geschiedenis van het land. (1 Tim. 2:1-2).
De leerlingen kunnen een eigen bijbelse visie ontwikkelen op de emancipatie en de rol van gezin en individu in de samenleving.	Ontwikkeling van autonome mens zonder God gaat in twee richtingen: a. liberaal (jezelf), b. socialistisch (collectief verband) De christen kent de twee hoofdgeboden betreffende 1e God en 2e de naaste. Vandaaruit het belang van soevereiniteit in eigen kring (gezin) om verantwoording af te kunnen leggen tegenover God. Zie bijvoorbeeld ook de beschrijving mens in de eindtijd 2Tim.3:1-3
De leerlingen: - beseffen hoe een christen als burger van een land mede-verantwoordelijkheid draagt voor politieke, sociale en economische structuur van een land - kennen de positieve en negatieve kanten van macht	. de overheid is door God ingesteld om orde en recht te handhaven en zo chaos te voorkomen; koningen en vorsten regeren bij de gratie Gods, zie Rom. 13 . de taak van de overheid is het handhaven van recht en gerechtigheid . omdat de overheid haar gezag van God ontvangen heeft, zijn de onderdanen aan haar gehoorzaamheid verschuldigd, opdat de inwoners stil en gerust kunnen leven (zie ook 1 Tim. 2:2); in dat kader stelt Paulus ook het voldoen van de belastingen (Rom. 13:6-7) . de zeggenschap van de overheid is van toepassing op het openbare leven; de overheid moet zich daarbij houden aan de wet van God en de wetten van het land, waarbij de wet van God voorop staat. . wanneer de overheid deze grens overschrijdt (bijv. Hand. 5:29) is hiermee tevens de grens bereikt van de burgerlijke gehoorzaamheid.
De leerlingen weten hoe men in machtsdenken en angst verstrikt kan raken, en hoe men als christen hier boven kan staan	- Pas na schuldbelijdenis kan de atmosfeer oplakken om andere verhoudingen te krijgen. Angst wordt verdreven door de liefde van Christus. Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit. (1Joh.4:18)
De leerlingen zijn in staat om oorzaken en gevolgen van oorlogen te zien als een gevolg van de zondige natuur van de mens.	- Wat de mens zaait, zal hij ook oogsten. (Gal.6:7-9) Het handelen van de mens in het verleden werkt door in het heden.
De leerlingen kunnen een bijbels antwoord vinden op de vraag wanneer verzet tegen de overheid geoorloofd is en wanneer niet.	- Onderscheid maken tussen eigen mening en bijbels principe. Zie bv Mat.22:21 Geeft dan de keizer wat des keizers is en Gode wat Gods is Jes.16:3 Verbergt de verdrevenen, verraad de vluchteling niet.

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Beeldende Vorming met bijbelse thema's	
Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen weten dat een 'beeld' of werkstuk niet gemaakt wordt voor verheerlijking op zichzelf, maar om door God gegeven talenten te benutten, en dat dit werkstuk nooit in strijd mag zijn met God's Woord.	Zich houden aan de grenzen van Gods Woord: Alles is geoorloofd, maar niet alles is nuttig. (1Kor.6:12; 1Kor.10:23) Bedenk al wat waardig is. (Fil.4:8)
De leerlingen heeft geleerd eigen beeldende mogelijkheden te onderzoeken en gebruiken om het evangelie door te geven. Bv een beeldend werk vervaardigd dat een Bijbelse boodschap communiceert voor kinderwerk.	Gebruik van gaven als een verantwoordelijkheid in dienst van het Koninkrijk van God. (Mat.25) Gebruik van creatieve gaven om door middel van vormgeving ordening in de wereld aan te brengen. (Gen.1:28)
De leerlingen kunnen de Bijbelse richtlijn toepassen op hun werkproces.	- We moeten alles tot eer van God doen (1Kor.10:31), en het heiligen door Woord en gebed (1Tim.4:4)
De leerlingen kunnen de vormgeving van een beeld in verband brengen met de functie ervan. Zij kunnen met woord of beeld illustreren dat waarden en normen door beelden kunnen worden bevestigd en doorbroken. Zij kunnen hun oordeel funderen in hun christelijke levensovertuiging.	- De leerlingen kunnen beelden bijvoorbeeld beoordelen aan de hand van: <u>Het tweede gebod</u> (Ex.20:4,5). . Zich laten leiden door reclameafbeeldingen is in feite een zich daarvoor buigen. . Occulte en obscene afbeeldingen kunnen bezit van ons nemen en maken dat men ze gaat dienen. <u>Job.31:1</u> (Ik had met mijn ogen een verbond gesloten) De Bijbel wijst er op dat men zijn ogen onder controle moet houden, omdat via het zien de begeerte opgewekt kan worden. Men kan als gelovige geen beelden maken, die tot zondige gedachten leiden <u>Leren onderscheiden wat tot Gods eer is</u> wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt onderkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.(Rom.12:2)
De leerlingen kunnen in de verschillende aspecten van licht het scheppingswonder toelichten.	-Bijvoorbeeld: .schepping van het licht (Gen.1) .kleurschifting te vergelijken met de veelkleurige wijsheid Gods (Ef.3:10) .licht dat sterker is dan de zon (Hand.2:6; Mat.17:2) .licht dat noodzakelijk is om iets te kunnen zien, en dit ook in geestelijk opzicht (Ps.36:10; Joh.1:4,5)
De leerlingen weten dat een beeldend werkstuk vanuit een bepaalde 'geest' gemaakt is en weten deze geest te toetsen aan de Bijbel.	- Concrete toepassing van de tekst: Geliefden vertrouwt niet iedere geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn. (1Joh.4:1). De toetsingsvragen: . is hetgeen het werkstuk in ons oproept in overeenstemming met Gal.5:22? . is de auteur van het werkstuk een zuivere bron? Is de sfeer waarin en waaruit de kunstenaar leeft goed.(Mat.7:18; Jac.3:12)

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Muziek met bijbelse thema's	
De leerlingen weten dat hun muzikale activiteit zich hoort af te spelen in de context van de Bijbel	- Zowel het luisteren als het spelen moet bepaald worden door de Geestgestuurde hartsgesteldheid van de individuele leerling. (Gal.5:22)
De leerlingen hebben groepsgewijs een eenvoudig lied voor de Here gemaakt, waarbij ze zelf de tekst geschreven hebben op een gegeven melodie, of naar eigen keuze ook de muziek gecomponeerd hebben. Dit werk is vervolgens in de klas uitgevoerd.	- Zingt Hem een nieuw lied (Ps.33:3) Hij gaf mij een nieuw lied in de mond (Ps 40:4).
De leerlingen hebben geparticipeerd in muzikale activiteiten tijdens chr. feestdagen, waarbij uitgegaan wordt van de chr. thematiek van de betreffende feestdag in, zang, dans, drama, instrumentaal musiceren, beeldende vormen, literatuur en techniek.	- Actief communiceren van het evangelie (Ef.5:19); zingt en jubelt de Here van harte (Col.3:16); met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zingende (Fil.2:15,16a) ..als lichtende sterren temidden van een verkeerd en ontaard geslacht
De leerlingen kunnen de Bijbelse richtlijn toepassen op hun eigen luistergedrag	- Alles heiligen door Woord en gebed (1Tim.4:4,5) en leren onderscheiden wat tot Gods eer is: Wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt onderkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene. (Rom.12:2)

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Informatica met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen aangeven dat er, afhankelijk van de hartsinstelling van de persoon, uit dezelfde gegevens verschillende informatie getrokken kan worden.	- Onze gedachten zijn de bril waardoor we naar de omstandigheden kijken. Vergelijk bijvoorbeeld de conclusies die een creationist en een evolutionist trekken uit dezelfde gegevens. Zie ook Fil.4:8,9 en Ps.19:15 De leerlingen moeten leren hun (diep)denken ondergeschikt te maken aan God Woord. Want uit des mensen hart komen(zie Mat.15:19)
De leerlingen kunnen aangeven, dat door de hoeveelheid gegevens en informatie dwaasheid kan binnensluipen, te vergelijken met de veelheid van woorden, waar de Bijbel voor waarschuwt	- In de veelheid van woorden ontbreekt de overtreding niet (Spr.10:19). Zo ontbreekt in de veelheid van gegevens en informatie die momenteel over de mensen uitgestort wordt de overtreding niet. De belangrijkste zaken worden aan de aandacht onttrokken door een veelheid aan overbodige informatie. Onderzoekt de geesten (1Joh.1:1-3); selecteer informatie; welk filter pas ik toe?
De leerlingen kunnen in het computerontwerp de weerspiegeling zien van de ontwerper als beelddrager Gods.	- God is oneindig groter en hoger dan de mens, die naar Zijn beeld geschapen is (Gen.1:27). Gods gedachten zijn hoger dan die van een mens (Jes.55:9). Zo is ook de mens veel hoger dan de computer, die slechts die algoritmen uitvoert, die zijn ontwerper, de mens, er in gestopt heeft. Wie heeft de macht: mens of computer. Niet "de computer zegt" + kunstmatige intelligentie.
De leerlingen kunnen de Bijbelse richtlijn toepassen op het verwerken van gegevens tot informatie	- Gij zult geen vals getuigenis geven (Ex.20:16). Er wordt soms gelogen door de wijze waarop informatie verstrekt wordt. Uitspreken van waarheid: Ps 19:15 Jer.15:19
De leerlingen weten dat de vele mogelijkheden van de informatietechnologie een door Gods Woord en Geest geleid handelen vereisen.	- Speciaal met het oog op internet waarop porno en occulte zaken verschijnen is het belangrijk, dat de jonge mensen gewezen wordt op het juist gebruik van dit middel. Waarmede zal de jongeling zijn pad rein bewaren? Als hij dat houdt naar Uw woord. (Ps.119:9) Vertrouw op de Here met uw ganse hart en steun op uw eigen inzicht niet. Ken Hem in al uw wegen, dan zal Hij uw paden recht maken. (Spr.3:5,6)

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Lichamelijke Opvoeding met bijbelse thema's	
Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen een aantal motieven om aan spel deel te nemen omschrijven en met betrekking hierop een eigen bijbels gefundeerde mening geven	- Ontspanning door het spel geeft rust voor lichaam en ziel. Ervaring in spelen kan nuttig gebruikt worden bij evangelische jeugdkampen. Door het spel kan men als team leren samenwerken, mits daarbij het volgende in het oog gehouden wordt: Overwaardering van de beste en minachting van de minder goede of gehandicapte, is niet naar Gods Woord. "Wie de zwakke verdrukt, smaadt diens Schepper". (Spr.14:31 Vert.Obbink)
De leerlingen weten de oefening van het lichaam bijbels te beoordelen	- 1Tim.4:8 De oefening van de godsvrucht is nuttig tot alles, maar de oefening van het lichaam is van weinig nut. Een mens moet de juiste prioriteiten stellen. Bijbelstudie, gemeentelijke samenkomsten, evangelisatie enz. gaan boven sport. Lichaamsoefening is nodig voor een goede conditie van het lichaam als tempel van de Heilige Geest. (1Kor.6:19,20). Bewegingsarmoede leidt tot verslechtering van onze conditie.
De leerlingen hebben beweging op muziek toegepast in het kader van evangelisatie.	- Gedacht kan worden aan een samenwerking met muziek en beeldende vorming tot een evangelisch "totaal theater", dat op een schoolavond uitgevoerd kan worden. Zie 1Kor.9:27. Door training kan men zijn lichaam onder controle krijgen, zodat men niet slaaf wordt van zijn lichaam. Zo moet een christen ook zijn geestelijk leven trainen.
De leerlingen weten de bijbelse reden voor het dragen van kleding.	- De morele basis voor het dragen van kleding staat in Genesis 3. Zonde verstoort naaktheid. Mannen worden sexueel zeer gemakkelijk opgewonden. De Here Jezus zegt dat als een man bij het zien van een vrouw begeerte krijgt hij al overspel pleegt. (Mat.5:28) Daarom moeten meisjes niet uitdagend gekleed zijn.

Voorbeelden van de relatie kerndoelen techniek met bijbelse thema's

Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen de Bijbelse richtlijn interpreteren bij het gebruik van materialen en toepassen op het gebruik van technische producten nede met betrekking op het milieu.	<ul style="list-style-type: none"> - Zie Joh.6:12. De Here Jezus geeft het voorbeeld dat we zorgvuldig moeten omgaan met alle eten en materialen. Alle dingen zijn door God geschapen en dienen als zodanig behandeld te worden - Wij moeten de wereld gebruiken, als niet misbruikend (1Kor.7:31; SV). Christenen zijn hemelburgers (Fil.3:20) en behoren zich te gedragen als gasten om zodoende een licht voor de wereld te zijn (Mat.5:14). - Zie Jona 4:11. De Here God is zuinig met de schepping en verlangt er niet naar die te vernietigen in een oordeel.
De leerlingen weten hun gedrag Bijbels te motiveren bij het opvolgen van veiligheidsvoorschriften en het treffen van veiligheidsmaatregelen.	<ul style="list-style-type: none"> - Zie Ex.21:29 en Spr.22:3. Het niet opvolgen van waarschuwingen stelt de uitvoerder aansprakelijk voor de gevolgen voor zichzelf en een ander. - Zie Deut 22:8. Het niet treffen van veiligheidsmaatregelen stelt iemand aansprakelijk voor gevolgen
De leerlingen kunnen verwoorden dat voor het uitspreken van een kwaliteitsoordeel een norm nodig is, en dat vergelijkenderwijs voor het oordeel over iemands leven ook een norm nodig is, die uiteindelijk gerelateerd is aan een autoriteit die buiten de mens ligt.	<ul style="list-style-type: none"> - In Lev.19:36 en Spr.11:1 geeft de Here God het gebod tot eerlijk gebruik van gewichten. Kwaliteitsnormen komen tot stand door onderlinge afspraken. De lengte van 1 meter bv is volgens afspraak de afstand tussen de markeringen op een staaf die in Parijs bewaard wordt. Diè norm kan aangepast worden. Het oordeel over het al dan niet goed zijn van bv euthanasie kan men ook ophangen aan het oordeel van mensen, maar dan heeft men geen zekerheid over het uiteindelijke resultaat. Alleen wanneer het oordeel gerelateerd is aan een autoriteit boven de mens is er zekerheid. De norm, het voorbeeld, voor de mens is Jezus Christus (1Petr.2:21) Normen zijn gerelateerd aan bruikbaarheid. De mens wordt beoordeeld naar bruikbaarheid voor God. Zonde = missen doel; het niet voldoen aan de norm (Jezus Christus)

Voorbeelden van de relatie kerndoelen Verzorging met bijbelse thema's	
Kerndoel	Bijbels thema
De leerlingen kunnen aangeven dat seksualiteit, persoonlijk en in relatie tot anderen, onderworpen is aan bijbelse normen	Sex is geheiligd binnen het huwelijksverbond. Daarbuiten is het zonde: hoererij, echtbreuk, ontucht, onreinheid (porneia; zie o.a. Hebr.13:4)
De leerlingen kunnen de bijbelse richtlijnen voor de omgang met anderen verwoorden.	Ex.20:12 Eer uw vader en uw moeder Ef.4:32 Weest jegens elkander vriendelijk barmhartig elkander vergevend, zoals God in Christus u vergeving geschonken heeft. Spr.18:24 Een man die vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden (SV) 2Cor.6:14 Vormt geen ongelijk span met ongelovigen
De leerlingen kunnen de invloed van groepsnormen, reclame en media toetsen aan bijbelse waarden en normen.	Bijvoorbeeld: Ex.20:14 Gij zult niet echtbreken Rom.7:3 1Kor.7:10,11 De huwelijksband mag niet verbroken worden 1Thess.4:4,5 Eerbare levenswandel Leren liefhebben volgens bijbelse beginselen (Gen.1 en 2; Hooglied; 1Petr.3; Ef.5)
De leerlingen kunnen de cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen benoemen die van invloed zijn op het functioneren van primaire levensverbanden. Zij kunnen tevens aangeven welke van deze ontwikkelingen bedreigend zijn voor de bijbels-genormeerde huwelijks- en gezinsstructuur.	Bijvoorbeeld: Ieder mens moet zich onderwerpen aan de overheden, die boven hem staan (Rom.13:1). Gij zult de meerderheid in het kwade niet volgen (Ex.23:2). Gij zult niet begeren (Ex.20:17). Gedenkt de gevangenen (Hebr.13:3). Ondersteund de verdrukten (1Tim.5:10). Actief geloof (Jac.2:14-16).
De leerlingen kunnen motiveren dat misbruik van genotmiddelen in strijd is met het zesde gebod 'je mag niet doodslaan'	- Ef.5:18 bedrinkt u niet aan wijn, waarin bandeloosheid is. Openb.21:8 'tovenaars' = die omgaan met pharmeia (drugs) - Ex.20:13 Gij zult niet doodslaan. Een belangrijk deel van het werk in ziekenhuizen wordt direct of indirect veroorzaakt door alcoholmisbruik (leverziekten, verkeersongevallen enz). Roken verkort de levensverwachting gemiddeld met circa 10 jaar
De leerlingen kunnen aan de zorgtaak de drie dimensies onderscheiden: zorg voor zichzelf, zorg voor de naaste, zorg voor de leefomgeving, en de bijbelse argumentatie hiervoor geven.	1Kor.6:19 Ons lichaam een tempel Mat.22:37-40 Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Hos.4:1-4 Milieucrisis tengevolge van zonde van de mens.